

JOROINEN

HYVINVOINTIKERTOMUS 2026–2029

Johtoryhmä
Kunnanhallitus
Valtuusto

25.5.2026
1.6.2026
8.6.2026

Sisällys

Tiivistelmä.....	3
Johdanto	3
Osa I Väestön hyvinvoinnin kehitys valtuustokaudella 2021-2025	5
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	5
1.1 TEA-viisari	8
1.2 HYTE-kerroin	9
1.3 Koettu hyvinvointi Joroisissa kyselyn mukaan	11
1.4 Päihdetilannekysely	12
1.5 Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky Joroisissa	12
2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	12
3 Hyvinvointialueen hyvinvointikertomustyö	17
4 Keskeiset opit valtuustokaudelta.....	17
5 Hyvinvointikertomuksen jatkokäsittely ja työryhmä	18

TIIVISTELMÄ

Hyvinvointikertomus on kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen, suunnittelun, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Sen tavoitteena on koota hyvinvointitietoa päätöksenteon tueksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetyn lain mukaisesti hyvinvointikertomuksessa kartoitetaan laaja-alaisesti väestöryhmittäin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin nykytilaa ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Laaja hyvinvointikertomus toimii samalla vuoden 2025 Joroisten hyvinvoinnin edistämisen vuosiraporttina.

Hyvinvointikertomus on hyvinvointianalyysi kunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä, joiden pohjalta tunnistetaan kunnan vahvuudet ja kehityskohteet HYTE työssä. Kehittämiskohteet hyvinvointivajeiden ratkaisemiseksi työestetään hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelma on monialainen ja poikkihallinnollinen, joka ohjaa kunnan hyvinvoinnin kehittämistä, vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluita, tukee asukkaiden osallisuutta ja varmistaa yhteistyön muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 laaditaan syksyllä 2026.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta ja yhteistyötä sekä moninaisuutta kunnissa avaa Kuntaliiton dia.

JOHDANTO

Kuntalaki (2015/410), terveydenhuoltolaki (1326/2010) sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021 §6) määrittelevät kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä seurataan hyvinvointiraportin muodossa ja tarvittaessa päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua.

Kerran valtuustokaudessa tehdään laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma ja kerran vuodessa tehdään vuosiraportti (kuva).

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus johtopäätöksineen:

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista sekä tavoitteista ja toimenpiteistä.

Joroisten kuntastrategia 2026–2030

Joroisten kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 9.3.2026 § 5.

Joroisten kunnan visio on: Koti ihmiselle, hyvinvoinnille ja kasvulle.

Kunta arvostaa maalaisjärkeä, Joroisten henkeä, yrityshenkisyyttä sekä turvallisuutta ja strategiana ovat:

- Vakaalla ja muutoksiin sopeutuvalla kuntataloudella mahdollistamme laadukkaat palvelut ja edistämme elinvoimaa
- Vahvistamme kunnan elinvoimaa ja teemme yhteistyötä Keski-Savossa
- Asukkaat ja kunnan henkilöstö voivat hyvin, erityisesti panostamme lapsiin ja nuoriin
- Hyvinvointia saamme luonnosta, liikunnasta ja kulttuurista.

Kärkitoimenpiteet:

- Luomme aktiivisesti ja kestävästi edellytyksiä puhtaan energian tuotannolle ja jatkojalostukselle
- Ylläpidämme aktivoivaa elinvoimaohjelmaa
- Pidämme kiinni omasta lukiosta, joka antaa kokonaisvaltaisesti hyvän pohjan elämään ja tukee laadukasta perusopetusta
- Kehitämme taajamien viihtyisyyttä ja mahdollistamme kylien kehittämisen
- Ylläpidämme ja edistämme monipuolisia liikuntamahdollisuuksia sekä koulutus- ja kulttuuripalveluita

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä

on myös hyvinvointialueen tehtävä siltä osin kuin se kytkeytyy hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin. Molemmilla tahoilla on vastuu tukea toisiaan omalla asiantuntemuksellaan.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021-2025

1 INDIKAATTORIEN JA MUUN TIEDON OSOITTAMA HYVINVOINTI

Hyvinvointikertomuksen pohjana on käytetty sähköistä hyvinvointikertomusta, josta on poimittu kuntalaisten hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita, jotka pohjautuvat valtakunnallisiin tilastotietokantoihin, mm. Tilastokeskus, kouluterveyskysely, Lipas ja TEA-viisari. Indikaattoritietojen valinnassa on hyödynnetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemaa suositusta hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöksi. Lisäksi kertomusta on täydennetty muulla Joroisten kannalta oleellisella lisätiedolla, jota on kerätty kuntalaisilta mm. kyselyjen kautta. Hyvinvointianalyysyjä on tehty tilastojen pohjalta keväällä 2026, sen jälkeen julkaistuja uusia tilastoja tarkastellaan vuosittaisessa hyvinvointiraportissa.

Joroisten tilannetta tarkasteltu suhteessa koko maa, Pohjois-Savo, Varkaus, Leppävirta, Pieksämäki, Juva.

Talous ja elinvoima

Väestö on vähentynyt vuodesta 2023 vuoteen 2025 96 henkilöllä. Väestö myös vanhenee ja lapsiperheiden määrä vähenee. Vaikka kunnan talous on edelleen vakaalla pohjalla, toimintaympäristöön liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä. Työllisyystilanteen heikkeneminen kasvattaa kuntien vastuulle siirtyneiden työttömyysetuuksien kustannuksia, ja yleinen talouskehitys vaikuttaa verotulojen kertymään.

Hyvää	Kehitettävää
Monikulttuurisuus on kasvussa, muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä.	Väestö vähenemiseen vastaaminen muuttovoittoon pyrkimällä.
Yhden hengen asuntokuntia on vähän.	Lapsiperheiden määrä on laskussa.
Yhden vanhemman perheitä on verrokkeja vähemmän.	Kunnan yleinen pienituloisuusaste on kasvussa.
	Lapsiperheiden pienituloisuusaste on kasvussa.
	Ginikerron (asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautuminen) on pienoissa kasvussa.

HYTE-kerroin

Tulosindikaattorien keskiarvo on nousussa ja prosessi-indikaattorien keskiarvo sama vuonna 2025 kuin 2024. HYTE-kerroin on noususuunnassa. Kehitettävää on suhteessa vertailualueisiin.

Hyvää	Kehitettävää
Työttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus on verrokkeihin verrattuna vähäisemmät.	8. ja 9. luokan oppilaista useahko kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä ovat verrokkeihin verraten vähäisemmät.	8. ja 9. luokan oppilaiden ylipaino on verrokkeja yleisempää.
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaiden osuus on verrokkeja suurempi.
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärän seuranta on tarpeen kehittää.
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	Koulun pitkien liikuntavälituntien lisääminen on tarpeen.
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja.	Kunnan on perusteltua madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä.
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa.	Tulosindikaattorien keskiarvon (HYTE-kerroin) nostamista tulee tavoitella.
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	Prosessi-indikaattorien keskiarvo (HYTE-kerroin) nostamista tulee tavoitella.
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisyhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	HYTE-kertoimen (0–100) nostamista tulee tavoitella.
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin.	HYTE-kertoimen (euroa/asukas) nostamista tulee tavoitella.
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä.	
Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastukset on tehty säännöllisesti.	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on verrokkeja alhaisempi.	

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Laittomien huumeiden käyttö on vähentynyt, mutta tosi humalassa olevien määrä on lisääntynyt. Elin-
tapahaasteina ovat ylipaino, vähäinen liikkuminen ja terveydentilan kokeminen.

Hyvää	Kehitettävää
Varsin harva 8. ja 9. luokan oppilas on kokeillut laittomia huumeita.	8. ja 9. luokan oppilaista hieman useampi on ollut tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa.
Varhaiskasvatukseen osallistuneiden 3–5-vuotiaiden osuus on suuri.	8. ja 9. luokan oppilaille läheisten ystävien osuus hieman pienempi.
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käyntien määrä on hyvällä tasolla.	8. ja 9. luokan oppilaista useahko kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa – TEA – on hyvällä tasolla.	Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on suurehko.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Yksinäisyys ja ylipaino ovat haasteina nuorilla ja nuorilla aikuisilla.

Hyvää	Kehitettävää
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus on pienehkö.	Ei yhtään läheistä ystävää -vastaus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osalta on korkeahko.
Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden (18–24-vuotiaat vuoden aikana) osuus on pienehkö.	

Työikäiset

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä on vähemmän kuin vertailualueilla. Työikäisillä on mielenterveyshaasteita.

Hyvää	Kehitettävää
Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden osuus on verrokkeja alhaisempi.	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on verrokkeja suurempi.
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä 15–49-vuotiailla on vähemmän kuin vertailualueilla.	
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä 50–64-vuotiailla on vähemmän kuin vertailualueilla.	

Ikäihmiset

Pienituloista eläkeikäistä väestöä on vähiten suhteessa vertailualueisiin.

Hyvää	Kehitettävää
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä vähiten verrokkeista.	

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttä-neitä vähiten eli pienituloista eläkeikäistä väes-töä vähiten verrokeista.	
---	--

Kaikki ikäryhmät

Äänestysaktiivisuus on nousussa, mutta poliisin tietoon tulee rikokset kasvussa.

Hyvää	Kehitettävää
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa on korkea.	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on ollut kas-vussa.
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyn-tejä vähiten verrokeista.	

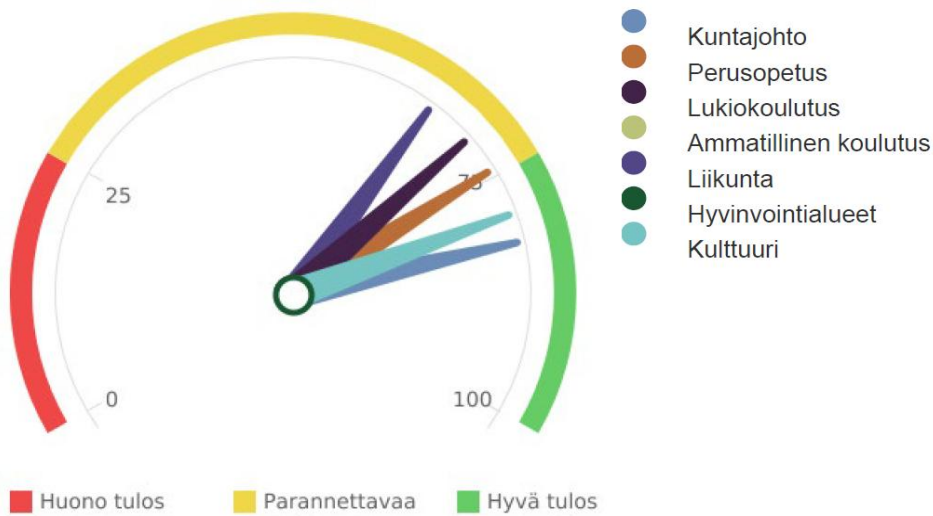
1.1 TEA-viisari

TEA-viisari kuvaa terveydenedistämisasiivisuutta (TEA) eli toimintaa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tiedonkeruu on tapahtunut kyseisen toimialan/kokonaisuuden johtavalle vi-ranhaltijalle, joka kokoaa tietoja yhteistyössä muiden viranhaltijoiden kanssa. Terveydenedistämisasiivisuus muodostuu seitsemästä eri näkökulmasta, jotka ovat:

1. **Sitoutuminen** kuvaa strategiatasolla sitoutumista terveyden edistämiseen. Siinä tarkastel-laan terveyden edistämisen näkymistä muun muassa useamman vuoden kattavissa strate-gia- ja ohjelma-asiakirjoissa sekä toimialan vuosittaisissa talous- ja toimintasuunnitelmissa.
2. **Johtaminen** kuvaa ehkäisevän työn ja terveydenedistämistyön vastuun organisointia, mää-rittelyä sekä toimeenpanoa.
3. **Terveysseuranta ja tarveanalyysi** kuvaa vastuuväestöjen terveydentilan ja siihen vaikutta-vien tekijöiden seurantaa ja tarveanalyysia väestöryhmittäin sekä niiden raportointia johtoryh-mälle ja luottamushenkilöorganisaatiolle.
4. **Voimavarat** kuvaavat henkilöstön ja muiden voimavarojen mitoitusta ja osaamista.
5. **Osallisuus** kuvaa asukkaiden mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen ja arvioin-tiin.
6. **Yhteiset käytännöt** kuvaa, missä määrin on sovittu yhteisistä toimintakäytännöistä.
7. **Muut ydintoiminnat** ovat toimialakohtaisesti määritettäviä terveyden edistämisen ydintoi-mintoja, jotka tulisi organisaatiossa toteuttaa. Ulottuvuus kuvaa soveltuvien osin toiminnan kat-tavuutta ja volyyymiä. (www.teaviisari.fi)

Tulokset ilmoitetaan TEA-viisari-verkkopalvelussa pistemäärän 0–100 välillä. Pistemäärät ovat muo-dostettu pisteyttämällä toimintaa kuvaavat tiedot suhteessa lainsäädäntöön, suosituksiin ja hyviin käytäntöihin. Pistemäärä kuvaa, miten hyvin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu. Suurin osa kerättävistä tiedoista on EI/KYLLÄ-tyyppisiä, jolloin 'EI' antaa nolla pistettä ja 'KYLLÄ' sata pis-tettä. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin hyvän käytännön ja hyvän laadun mu-kaista. Puuttuva tieto alentaa pistemäärää samalla tavalla kuin hyvän käytännön tai laadun kannalta kielteinen vaihtoehto. Pisteet 0–24 on huono tulos, 25–74 on parannettavaa ja 75–100 hyvä tulos.

Joroinen 2025

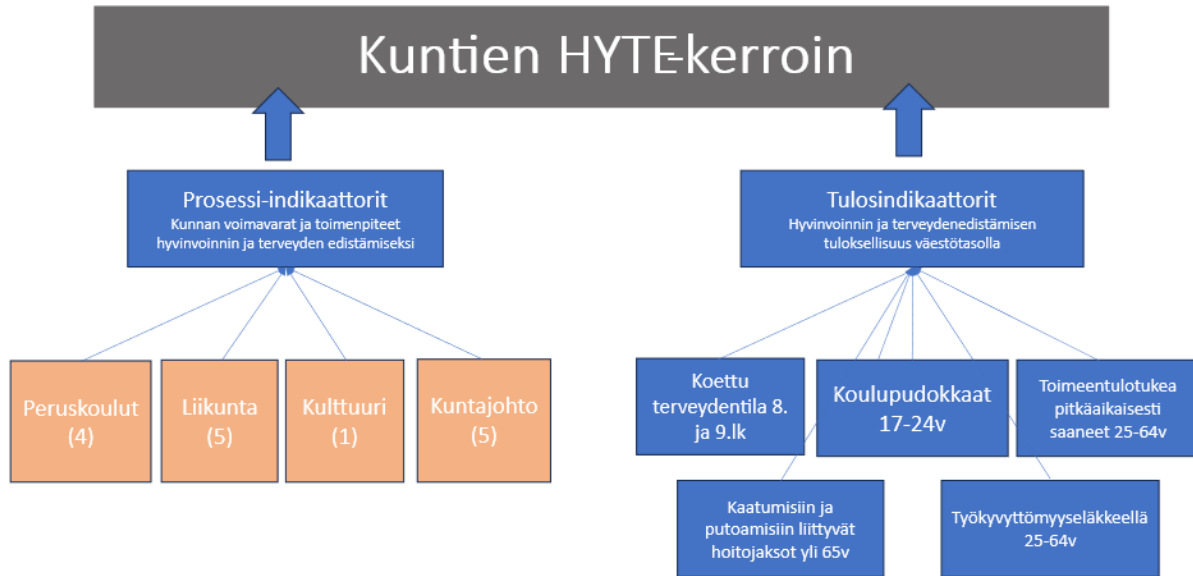

Joroinen 2025	Joroinen	Koko maa
Kaikki sektorit	74	72
Kuntajohto	82	87
Perusopetus	74	66
Lukiokoulutus	70	69
Ammatillinen koulutus		66
Liikunta	65	69
Hyvinvointialueet		59
Kulttuuri	79	77

1.2 HYTE-kerroin

Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla, siltä osin kuin se kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Hyvinvointialue vastaavasti vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin se liittyy hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Tuloksia kuvaavia tulosindikaattoreita (5 kpl) ovat koettu terveydentila, koulupudokkaat, työkyvyttömyyseläke, kaatumishoitajaksot ja toimeentulotuki.

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

HYTE-kerroin (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) on osa kuntien valtionrahoituksen määräytymistä Suomessa. Sen tarkoituksena on kannustaa alueita panostamaan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) vastaa HYTE-kertoimen indikaattoreiden määrittelystä ja kehittämisestä, ja nämä indikaattorit voivat muuttua ajan myötä.

Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kuntien erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Lisäosan suuruus määräytyy toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Toimintaa kuvaavia prosessi-indikaattoreita on 15 kpl (peruskoulut 4, liikunta 5, kuntajohto 5 ja kulttuuri 1).

Peruskoulut:

- Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkistaminen kolmen vuoden välein
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

Liikunta:

- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
- Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennako-arviointiin

Kuntajohto:

- Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista
- Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista
- Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen
- Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Kulttuuri:

- Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa)

Joroisten HYTE-kertoimet vuosilta 2022–2025		2022	2023	2024	2025
HYTE-kerroin euroa / asukas	Joroinen	19,6	18,6	18,3	19,3
HYTE-kerroin, 0–100	Joroinen	69	66	59	63
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	Joroinen	90,5	84,2	83,8	87,8
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Joroinen	70	84	80	80
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Joroinen	68	48	38	45

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026

1.3 Koettu hyvinvointi Joroisissa kyselyn mukaan

Pohjois-Savon kokemuksellinen hyvinvointikysely on toteutettu vuosina 2019, 2021 ja 2024. Vuonna 2019 kyselyyn saatiin Joroisissa 59 vastausta ja vuonna 2021 34 vastausta. Vuonna 2024 kyselyyn saatiin vastauksia 65 ja vastaajista 80 % oli naisia ja 20 % miehiä. Eniten vastaajia oli ikäryhmästä 65–74-vuotiaat (26,2 %). Viimeisimpään kyselyyn oli mahdollisuus vastata suomeksi, englanniksi, venäjäksi tai ukrainaksi.

Vastaajien hyvinvointia Joroisissa ovat vahvistaneet mm. viihtyisä ja rauhallinen elinympäristö, turvallinen kotiseutu, luonto, mielekäs työ, hyvä terveys, liikunta, mieleiset harrastukset, kulttuuri, kirjastopalvelut, Soisalo-opisto ja perheen hyvinvointi.

Hyvinvointia taas ovat heikentäneet mm. terveyskeskuksen alasajo, yhteystietojen löytäminen terveydenhoidossa, terveystilanne ja ympäristön epäsiisteys.

Vastaajista asumisoloihin, perheisiin ja läheisiin sekä luontoon suurin osa on erittäin tyytyväisiä.

Vaikuttamismahdollisuudet itseään koskeviin asioihin asuinseudulla koetaan huonoksi, samoin käyntimahdollisuudet kirjastossa, konserteissa ja muissa vastaavissa paikoissa. Vastaajat ovat kokeneet jonkin verran syrjintää ja suurimpana syrjinnän perusteena on terveydentila.

Elämäänsä kokonaisuutena tyytyväisten osuus on suuri. Osa vastaajista antaa arvosanan yhdeksän, mutta arvosanan prosenttiosuus on laskenut vuodesta 2019 (47,5 %) vuoteen 2024 (24,6 %).

1.4 Päihdetilannekysely

Päihdetilannekysely toteutettiin Joroisissa 2025 ja vastauksia saatiin 195 (alaikäiset 127, täysi-ikäiset 68). Aikuisista vastaajista yli 22 % on havainnut päihteiden välittämistä alaikäisille, Ala-ikäisistä vastanneista yli 40 % on havainnut erilaisten päihteiden käyttöä alle 18-vuotiailla viimeisen 12 kuukauden aikana.

Lakisääteisiä tupakointikieltoja noudatetaan kunnassamme hyvin. 16 %:n mielestä työpaikoilla ei riittävästi puututa alkoholihaittoihin ja ongelmiin.

Alaikäisten 17 % ja täysi-ikäisten 32 % mielestä kunnassamme käytetään liikaa alkoholia, nuorista vastaajista yli 7 % sekä aikuisista yli 26 % kokee olleensa huolissaan läheisen päihteiden käytöstä. Yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, että alkoholin myyntiin päihtyneille ravintoloissa sekä kaupoissa tulisi suhtautua nykyistä tiukemmin. Valistusta ja valvontaa toivotaan lisää päihdehaittojen ehkäisemiseksi.

1.5 Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky Joroisissa

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move!-mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikunnanopetuksessa, kouluterveydenhuollon järjestämissä terveystarkastuksissa sekä valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

Move! -järjestelmässä mitataan:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus)
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaito)
- havaintomotorisia taitoja.

Joroisten mittaustulokset vuosina 2023–2025		2023	2024	2025
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Joroinen	37,8	43,5	44,1
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE! -mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky	Joroinen	45,2	56,7	52,5

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026

Tulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet.

2 HYVINVOINTISUUNNITELMAN PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Joroisten laajan hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet vuosille 2021–2025 ovat olleet:

- Päihteiden käytön ehkäisy ja mielen hyvinvointi
- Turvallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elintapojen vahvistaminen
- Osallisuuden vahvistaminen

Alla olevassa kuvataan tavoitteisiin tehtyjä toimenpiteitä ja tavoitteiden toteumaa. Toimenpiteitä ovat edistäneet kunnan lisäksi mm. Pohjois-Savon hyvinvointialue, seurakunta sekä erilaiset järjestöt ja yhdistykset.

Päihteiden käytön ehkäisy ja mielen hyvinvointi

Tavoite	Tehtyjä toimenpiteitä 2021–2025	Tavoitteiden toteuma
Alaikäiset ovat päihteettömiä	<p>Pakka-toimintamalli on paikallisten alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyyn kehitetty menetelmä ja sitä on vahvistettu alueellisesti yhteistyössä Varkauden ja Leppävirran kanssa. Vuosittain tapaamisia on ollut kaksi.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö on osallistunut Pohjois-Savon EPT-verkoston kokouksiin ja jakanut tietoa omaan kuntaan.</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön vuosikello on laadittu EPT-ryhmässä. EPT-ryhmä ja EPT-koordinaattori ovat tuoneet tietoa eri huumausaineiden vaikutuksista ja kokeilun riskeistä.</p> <p>Yläaste- ja lukioikäisille on laadittu päihdevisa ja päihdetilannekysely, josta on saatu vertailutietoa valtakunnalliseen päihdetilannekyselyyn.</p> <p>Erilaisia kampanjoita on toteutettu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hakematta paras -ethän välitä alkoholia alaikäiselle • Lapsi lasin takana • Hei lopeta <p>Yläkoulussa on järjestetty päihdeaiheisia vanhempainiltoja ja tilaisuuksia ja käytössä on ollut myös tupakkapolkumalli.</p> <p>Moniammatillinen Rukkas-työryhmä on kokoontunut pari kertaa vuodessa.</p>	<p>Tilastojen mukaan laittomien huumeiden käyttö on vähentynyt, mutta tosi humalassa vähintään kerran kuu-kaudessa olevien 8. ja 9. luokan oppilaiden osuus on kasvanut.</p>
Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu	<p>Kaikki varhaiskasvatuksen opettajat ovat käyneet Lapset puheeksi-toimintamallin koulutuksen ja menetelmää on tarjottu perheille ja käytetään tarvittaessa. Lisäksi menetelmän pohjalta on tehty varhaiskasvatus-/esiopetussuunnitelmakeskustelun pohjaksi kysely, mikä lähetetään Päikky-järjestelmän kautta jokaiselle perheelle täytettäväksi ennen keskustelua.</p> <p>Varhainen vuorovaikutus (Vavu-työmenetelmä – vahvuutta vanhemmuuteen ja parisuhteen puheeksi ottamisen työkalupakki) on ollut varhaiskasvatuksen käytössä osittain.</p> <p>Strategiamenetelmä (ADHD) on ollut käytössä koulussa ja opiskeluterveydenhuollossa.</p>	<p>Varhaiskasvatukseen osallistuneiden 3–5-vuotiaiden osuus on suuri.</p> <p>Moni 8. ja 9. luokan oppilaista kokee itsensä yksinäiseksi ja kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.</p>

	<p>Käytössä on ollut myös monitoimijainen yhteistyömalli, jonka tavoitteena on monialainen ja yhteen toimiva perhekeskusverkosto, jossa perheet saavat sopivaa tukea arkeensa ennaltaehkäisevästi ja varhain yhdellä yhteydenotolla.</p> <p>Tunteiden Tuuli-menetelmä on ollut pysyvä osa alkuopetuksen kulttuurikasvatusta.</p> <p>Mielenterveyden puheeksi otot ovat olleet käytössä vastaanotolla tarpeen mukaan.</p> <p>Nuorilla on ollut käytössä masennusseula RBDI.</p> <p>Lapsille ja nuorille on tarjottu harrastustoimintaa ja mielekästä tekemistä, Monipuolista harrastustoimintaa ovat tarjonneet mm. kunta, seurakunta, seurakunta, seurakunta ja yhdistykset. Joroinen on mukana Harrastamisen Suomen mallissa.</p> <p>Koulupoissaolojen puuttumismalli on toteutunut ja mielenterveyttä on vahvistettu tunnetaitotunneilla.</p> <p>IPC ohjaus ja neuvontamenetelmä (nuorten masennuksen interventio) koulutuksen on käynyt muutama henkilö.</p>	
Aikuisten ja ikäihmistien mielenterveys vahvistuu	<p>Masennusseula (BDI) aikuisille perusterveydenhuollossa on ollut käytössä tarpeen mukaan vastaanotolla.</p> <p>MTEA 1 (mielenterveystaitojen vahvistaminen) ja MTEA 2 (aikuisten mielenterveyden ensiapu) – koulutuksia on ollut tarjolla.</p> <p>Mieliteko-ohjelma on Pohjois-Savossa toteutettava kehitysohjelma, joka keskittyy mielen hyvinvointiin ja päihteiden käytön vähentämiseen vuosina 2021–2030. Joroinen oli mukana ohjelmassa ensimmäisellä kaudella (2021–2023).</p>	<p>Mielenterveystaitojen vahvistamiseen on ollut koulutuksia tarjolla ja Joroinen oli mukana Mieliteko-ohjelmassa 2021–2023.</p>

Turvallisuuden vahvistaminen

Tavoite	Tehtyjä toimenpiteitä 2021–2025	Tavoitteiden toteuma
Ketään ei kiusata	<p>Kouluilla ja päiväkodeilla on ollut käytössä erilaisia toimintamalleja, joilla pyritään vahvistamaan turvallisuutta:</p> <p>Mini Verso varhaiskasvatuksessa (Mini Verso on VERSO-ohjelman tuottama sovittelumalli, joka auttaa lapsia ratkaisemaan riitoja leikin keinoin.</p> <p>Verso-vertaissovitteluohjelma (VERSO-ohjelma on koulutus, joka opastaa sovittelua ja kohtaamisen kulttuuria eri aloilla ja tilanteissa).</p> <p>KiVa Koulu-kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma ja KiVs-vastuuopettaja (Turun yliopistossa</p>	<p>Käytössä on ollut erilaisia toimintamalleja, joilla on pyritty vahvistamaan turvallisuutta.</p> <p>Ankkuritoiminta on jalkautunut Joroisiin ja nuorisotoimi on ottanut käyttöön turvallisen tilan periaatteet.</p>

	<p>kehitetty ohjelma, joka ehkäisee kiusaamista ja tehostaa kiusaamistilanteisiin puuttumista).</p> <p>Prokoulu (toimintamalli, joka tukee kasvatusyhteisön positiivista toimintakulttuuria ja lasten sosiaalista käyttäytymistä.</p> <p>Kouluilla on ollut yhteisöllinen oppilaskunta, johon kuuluu opettajia ja oppilaita yhtenäiskoulusta, koulun henkilökuntaa, työntekijöitä hyvinvointialueelta, kunnasta ja seurakunnasta.</p> <p>Ankkuritoiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen. Ankkuritoiminta on jalkautunut Varkaudesta myös Joroisiin.</p> <p>Nuorisotoimi on ottanut käyttöönsä yhdenvertaisuuden ja turvallisemman tilan periaatteet kaikessa toiminnassaan. Nuorille on tehty kysely yhdenvertaisuudesta ja turvallisesta tilasta.</p> <p>Seksuaali-, tunne- ja turvataitokasvatusta on annettu nuorille.</p>	
Väkivaltaa ei sallita	<p>Puheeksi otto ja riskiarviointi on ollut käytössä päihteiden käytön ja masennuksen osalta.</p> <p>Ehkäise lähisuhdeväkivaltaa – puheeksi ottamisen ja ohjaamisen polku on ollut käytössä.</p> <p>Käytössä on ollut myös lähisuhdeväkivallan kartoitusslomake (THL) ja HOTUS-hoitosuositus (lasten kaltoinkohtelun tunnistamisen menetelmät).</p> <p>MARAK (moniammatillinen riskiarviointi vakavan parisuhdeväkivallan uhrien auttamiseksi) on koontunut useita kertoja vuodessa.</p>	Käytössä on ollut erilaisia toimintamalleja, joilla on pyritty estämään väkivaltaa.

Terveellisten elämäntapojen edistäminen

Tavoite	Tehtyjä toimenpiteitä 2021–2025	Tavoitteiden toteuma
Terveyttä edistävä liikunta vahvistuu	<p>Sydänliiton Neuvokas perhe tuo tietoa, tukea ja kannustusta lapsiperheiden arkeen ja se on ollut varhaiskasvatusryhmissä tarpeen mukaan.</p> <p>Kävelyä ja pyöräilyä on suosittu pitämällä huolta kävely- ja pyöräilyreiteistä. Saimaan reitti otettiin käyttöön ja reitillä pidettiin Saimaan valot-tapah-tuma.</p> <p>Matalan kynnyksen liikuntapaikkoja on pidetty kunnossa ja Kuvansin jääkiekkokaukalo on kunnostettu.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa ja kouluilla on käytössä valtakunnallisia liikkumista lisääviä ohjelma (Liikkuva</p>	Käytössä on ollut erilaisia liikuntaa lisääviä toimintamalleja, ja kunta on tarjonnut matalan kynnyksen liikuntapaikkoja.

	<p>varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu).</p> <p>Liikunnanohjaajalla on ollut viikossa toistakymmentä eri ohjattua toimintaryhmää. Hän on osallistunut kutsuntoihin ja tarjonnut liikuntaneuvontaa.</p> <p>Liikunnanohjaaja on myös osallistunut Pohjois-Savon liikunnan edistämisen työryhmään.</p> <p>Kouluilla on ollut monenlaista kerho- ja harrastustoimintaa, mm. Harrastamisen Suomen malli on käytössä. Lukiossa on toiminut urheiluakatemia, joka on tarjonnut puitteet monien liikuntalajien harjoitteluun sekä laajan oppijaksovalikoiman liikunnassa.</p> <p>Kunta on tukenut urheiluseuroja toiminta-avustuksilla.</p> <p>Painopolku-menetelmä on ollut käytössä osana liikuntaneuvontaa.</p> <p>Terveellisiin ruokailutottumuksiin on kiinnitetty huomiota mm. kouluruokailussa.</p>	
Ylipaino vähenee	<p>Terveyttä edistävää liikuntaneuvontaa on annettu tarvittaessa ja liikunnanohjaaja on osallistunut vuosittaisiin kutsuntoihin.</p>	<p>Liikuntaneuvontaa on ollut tarjolla.</p>

Osallisuuden vahvistaminen

Tavoite	Tehtyjä toimenpiteitä 2021–2025	Tavoitteiden toteuma
<p>Nuorten kokema osallisuus vahvistuu</p>	<p>Oppilaille on tehty Wilma-kyselyjä, järjestetty ideariihä ja kysytty mielipiteitä.</p> <p>Ala- ja yläkoulussa sekä lukiossa on ollut oppilaskuntatoimintaa.</p> <p>Yhteisöllisen oppilashuollon tapaamisissa on ollut opiskelijoiden edustus.</p> <p>Nuorisovaltuustotoiminta on ollut aktiivista ja vuosittainen nuorten kuulemistilaisuus on järjestetty luottamus- ja virkamiehille. Nuorisovaltuuston edustaja on osallistunut sivistyslautakunnan ja kunnanvaltuuston kokouksiin.</p> <p>Nuorten osallisuuden lisäämisen – työpajat (Nuorisolan osaamiskeskus) toteutettiin vuonna 2022 ja siitä saatu materiaali on edelleen käytössä.</p> <p>Nuorisodokumentointi NuoDo on otettu käyttöön vuonna 2025 ja sillä dokumentoidaan nuorille tuotettua toimintaa</p>	<p>Nuoria on osallistettu monin eri keinoin, mm. oppilaskunnissa ja nuorisovaltuustossa.</p>
<p>Kuntalaisia osallistavat ja</p>	<p>Kunnassa on ollut kaksi vaikuttamistoimielintä: vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto.</p>	<p>Kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto sekä</p>

vaikutusmahdollisuuksia lisäävät toimintatavat ovat käytössä	Lapsiparlamenttia ei ole, mutta oppilaskunnat ovat toimineet. Kokemusasiantuntijoita on vierailut koululla. Kylien elinvoimaa on tuettu myöntämällä avustuksia kylien kehittämiseen. Kylien toimintaa on kehitetty myös hankkeiden kautta. Kunta ottanut käyttöön osallistuvan budjetoinnin.	nuorisovaltuusto ja tätä kautta eri ikäiset kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan kunnan asioihin.
Vaikutusten ennakkoarviointi päätöksenteossa (EVA) otetaan käyttöön	Vaikutusten ennakkoarvioinnin käyttöönotosta ei ole tehty virallista päätöstä, mutta sitä on käytetty mm. opetussuunnitelman päivittämisessä.	EVAA ei ole virallisesti otettu käyttöön.

3 HYVINVOINTIALUEEN HYVINVOINTIKERTOMUSTYÖ

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointikertomus 2025–2029

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointikertomus on tehty yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastuslaitoksen sekä muiden toimijoiden kanssa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelma 2025–2029

Pohjois-Savon maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma on monialainen ja poikkihallinnollinen suunnitelma, joka ohjaa alueen hyvinvoinnin kehittämistä, vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluita, tukee asukkaiden osallisuutta ja varmistaa yhteistyön kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelma perustuu hyvinvointikertomukseen, HYTE-indikaattoreihin ja strategisiin tavoitteisiin, ja sen toteutumista seurataan systemaattisesti.

Pohjois-Savon hyvinvointisuunnitelman perusteella Pohjois-Savon hyvinvointialueella tulee kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin hyvinvoinnin painopisteisiin: osallisuuden vahvistamiseen, hyvinvointia ja terveyttä edistävien elintapojen edistämiseen, vanhemmuuden vahvistamiseen, mielenterveystaitojen vahvistamiseen, riippuvuuksien ehkäisemiseen väkivallan ja tapaturmien vähentämiseen, HYTE-tiedolla johtamisen, rakenteiden, resurssien ja yhteneväisten toimintatapojen edistämiseen.

[Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelma 2025–2029](#)

4 KESKEISET OPIT VALTUUSTOKAUDELTA

Hyvinvointikertomuksen pohjana on käytetty Kuntaliiton sähköistä hyvinvointikertomusta, josta on poimittu kuntalaisten hyvinvointia kuvaavia indikaattoreita, jotka pohjautuvat valtakunnallisiin tietokantoihin. Kouluterveyskysely (THL) tehdään joka toinen vuosi, samoin TEA-viisarikyselyt (THL) kuntajohdolle, perusopetukselle, lukiokoulutukselle, ammatilliselle koulutukselle, liikunnalle, hyvinvointialueelle ja kulttuurille.

Kertomusta on täydennetty myös Pohjois-Savon kokemuksellisella hyvinvointikyselyllä, päihdetilannekyselyllä ja koululaisten valtakunnallisella mittaus- ja palautejärjestelmällä (MOVE!).

Tilastojen valossa väki on vähenemässä ja vanhenemassa ja talouskin asettaa omat haasteensa. Kokemuksellisen hyvinvointikyselyn mukaan kuntalaiset ovat kuitenkin tyytyväisiä elinympäristöönsä ja ennen kaikkea luontoon.

Suurimmat haasteet liittyvät palvelujen häviämiseen/etääntymiseen, terveydentilan kokemiseen, ylipainoon, liikkumattomuuteen, koulutuksen ulkopuolelle jääneisiin sekä päihteisiin ja mielenterveyteen.

Ennaltaehkäisevään ja monialaiseen yhteistyöhön tulee jatkossakin panostaa, samoin ehkäisevään päihdetyöhön ja tiiviiseen yhteistyöhön eri tahojen kanssa. Pohjois-Savon hyvinvointisuunnitelmaan on valittu kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhdeksi toimenpiteeksi MOVE! -prosessin tarkastelu ja kehittäminen. Tulosten mukaan ollaan huolissaan oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

HYTE-kerroin määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. HYTE-kerroin (euroa/asukas) on pienoissa nousussa, mutta kertoimeen vaikuttaviin indikaattoreihin kannattaa kiinnittää jatkossa huomiota, koska kunnalle tulevan valtionosuuden lisäosa määräytyy niiden perusteella. Esimerkiksi kulttuuria koskeva indikaattori (kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä) on saanut nolla pistettä, koska kunnassa ei ole pysyvää käytäntöä, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnyksiä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa). Kulttuuriluotsitoimintaa Joroisiin ollaan suunnittelemassa Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille Pohjois-Savoon-hankkeen kanssa.

Kuntalaisten osallisuutta on lisätty mm. osallistuvalla budjetoinnilla. Vaikutusten ennakoarviointia on tehty joiltakin osin, mutta virallista päätöstä siitä ei ole tehty.

Kunnassa on ollut useita hankkeita viime vuosina, mm. Tulevaisuuden Huutokoski-hanke, Lumovoi-maa kulttuurista-hanke sekä Koti Joroisissa-hanke. Tulevaisuuden Huutokoski-hankkeessa kehitettiin kylän toimintaa ja hankkeen aikana kylälle perustettiin Kehittyvä Huutokoski-yhdistys. Lumovoi-maa kulttuurista-hankkeessa kehitettiin alueellista kulttuuritoimintaa. Koti Joroisissa-hankkeen tavoitteena on asukastoiminnan kehittäminen ja uuden yhdistyksen perustaminen kirkonkylälle.

Kuntalaisille on tarjottu hyvinvointia tukevia ja lisääviä palveluja, niin liikunta-, nuoriso- kuin kulttuuri-toimessakin. Tärkeää työtä tekevät myös monet muut tahot, kuten Pohjois-Savon hyvinvointialue, seurakunta sekä monet yhdistykset ja järjestöt.

Joroisissa tehdään vahvaa HYTE-työtä ja sitä kannattaa jatkaa paneutumalla erityisesti huolta aiheuttaviin tekijöihin, mutta myös huomioida HYTE-kertoimiin vaikuttavat tekijät ja suunnata HYTE-kertoimen kautta saatavaa rahaa entistä enemmän HYTE-toimenpiteisiin, kuten liikunta- ja elintapaneuvontaan.

5 HYVINVOINTIKERTOMUKSEN JATKOKÄSITTELY JA TYÖRYHMÄ

Hyvinvointikertomuksessa on tehty tilastojen valossa yhteenveto hyvinvoinnin nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä arvioitu edellisen valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä.

Seuraavaksi laaditaan hyvinvointisuunnitelma, jossa määritellään tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä seurantamittarit hyvinvoinnin edistämiseksi (hyvinvointivajeiden ratkaisemiseksi).

Hyvinvointikertomusta on työstetty poikkihallinnollisesti sivistystoimen alaisuudessa ja mukana on ollut myös Pohjois-Savon HYTE- ja osallisuuspalveluyksikkö. Joroisissa kunnan johtoryhmä on nimetty HYTE-työryhmäksi, KH 5.6.2023 (§ 106).